

Suvestinė redakcija nuo 2023-10-03 iki 2024-12-31

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [71-2808](#), i. k. 1072250ISAK000V-516

Nauja redakcija nuo 2023-10-03:

Nr. [V-1046](#), 2023-10-02, paskelbta TAR 2023-10-02, i. k. 2023-19246

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 73:2023 „DARBO MEDICINOS
GYDYTOJAS“ PATVIRTINIMO**

2007 m. birželio 20 d. Nr. V-516

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos medicinos praktikos įstatymo 4 straipsnio 4 dalimi:

1. T v i r t i n u Lietuvos medicinos normą MN 73:2023 „Darbo medicinos gydytojas“ (pridedama).

2. P a v e d u įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministrui pagal veiklos sritį.

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

RIMVYDAS TURČINSKAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2007 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. V-516

(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2023 m. spalio 2 d. įsakymo Nr. V-1046 redakcija)

LIETUVOS MEDICINOS NORMA MN 73:2023 „DARBO MEDICINOS GYDYTOJAS“

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 73:2023 „Darbo medicinos gydytojas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) privaloma darbo medicinos gydytojams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

2. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Darbo medicinos gydytojas** – medicinos gydytojas, teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs darbo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją.

2.2. **Darbo medicinos gydytojo praktika** – teisės aktų reglamentuojama darbo medicinos gydytojo pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją atliekama darbuotojų asmens sveikatos priežiūra, apimanti darbuotojų sveikatos būklės stebėjimą, su darbu susijusių sveikatos pakenkimų ir profesinių ligų priežasčių nustatymą, šių pakenkimų ir ligų pasireiškimo formų tyrimą, diagnostikos, gydymo, reabilitacijos, slaugos ir profesinių sveikatos pakenkimų profilaktikos priemonių taikymą.

2.3. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

3. Darbo medicinos gydytojo profesinė kvalifikacija įgyjama universitete baigus medicinos studijas ir darbo medicinos rezidentūrą. Užsienyje įgyta darbo medicinos gydytojo profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo nustatyta tvarka.

4. Teisę verstis darbo medicinos gydytojo praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs darbo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją ir turintis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka išduotą galiojančią medicinos praktikos licenciją verstis medicinos praktika pagal darbo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją.

5. Darbo medicinos gydytojas verčiasi darbo medicinos gydytojo praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti darbo medicinos paslaugą ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teisę teikti ir darbo medicinos gydytojas.

6. Darbo medicinos gydytojas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su kitais asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos, darbų saugos bei darbo inspekcijos specialistais.

7. Darbo medicinos gydytojas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, tarptautiniais dokumentais, asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis ir savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS TEISĖS

8. Darbo medicinos gydytojas turi teisę:

8.1. verstis darbo medicinos gydytojo praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka;

8.2. išrašyti receptus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. kovo 8 d. įsakymo Nr. 112 „Dėl Receptų rašymo ir vaistinių preparatų, medicinos priemonių (medicinos prietaisų) ir kompensuojamųjų medicinos pagalbos priemonių išdavimo (pardavimo) vaistinėse gyventojams ir popierinių receptų saugojimo, išdavus (pardavus) vaistinius preparatus, medicinos priemones (medicinos prietaisus) ir kompensuojamąsias medicinos pagalbos priemones vaistinėje, taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

8.3. išduoti medicininius ar sveikatos pažymėjimus (pažymas) Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

8.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

8.5. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja gydytojo profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar gydytojo gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama būtinoji medicinos pagalba;

8.6. nustatyti vaiko gimimo momentą Lietuvos Respublikos vaiko gimimo momento nustatymo įstatymo nustatyta tvarka;

8.7. nustatyti asmens mirties faktą Lietuvos Respublikos žmogaus mirties nustatymo ir kritinių būklių įstatymo nustatyta tvarka;

8.8. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomų ir konsultuojamų pacientų sveikatos būklę, ligas (visą ambulatorinę sveikatos istoriją bei archyvinis duomenis), darbo aplinką ir darbo sąlygas, profesinės rizikos veiksnius, darbuotojų saugos priemones Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

8.9. vykdydamas Lietuvos medicinos normoje nurodytą veiklą, tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka;

8.10. dalyvauti mokslo tiriamojame ir pedagoginėje veikloje, kuriant ir diegiant naujas sveikatos priežiūros ir informacines technologijas;

8.11. pagal kompetenciją teikti siūlymus darbdaviams, gydytojų profesinėms draugijoms, asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovams dėl pacientų ištyrimo, gydymo, reabilitacijos ir socialinių sąlygų pagerinimo bei kitais darbo medicinos klausimais.

9. Darbo medicinos gydytojas turi ir kitų teisių, nustatytų kituose Lietuvos Respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS PAREIGOS

10. Darbo medicinos gydytojas privalo:

10.1. teikti būtinąją medicinos pagalbą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.2. pagal savo kompetenciją, nurodytą Lietuvos medicinos normoje, ir asmens sveikatos priežiūros įstaigos, kurioje dirba, licenciją, kvalifikuotai tirti, diagnozuoti ir gydyti ligas, būkles bei sveikatos sutrikimus, rekomenduoti profilaktikos priemones ir dalyvauti jas organizuojant bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

10.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais siųsti pacientą konsultotis ir (ar) gydytis pas atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

10.4. bendradarbiauti su asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistais bei socialiniais darbuotojais;

10.5. propaguoti sveiką gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

10.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Specialisto spaudo numerio suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

10.7. pagal kompetenciją vykdyti privalomas sveikatos programas;

10.8. laikytis gydytojo profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka;

10.9. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

10.10. laikytis licencijuojamos darbo medicinos gydytojo veiklos sąlygų;

10.11. tvarkyti darbo medicinos gydytojo praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.12. paaiškinti darbo medicinos gydytojo praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

10.13. taikyti tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, ligų diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis;

10.14. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis; užtikrinti, kad medicinos priemonės būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone pateikiama informacija;

10.15. pranešti atsakingoms institucijoms apie išaiškintą ūmią infekcinę ligą, apsinuodijimą toksinėmis medžiagomis ar vaistų šalutinį poveikį;

10.16. informuoti teisėsaugos institucijas apie visus atvejus, kai į sveikatos priežiūros įstaigą kreipiasi arba pristatomas asmuo, kurio gyvybei kelia pavojų padaryti kūno sužalojimai, taip pat asmuo, kurio gyvybei pavojus negresia, tačiau jam padarytos durtinės, pjautinės, šautinės ar dėl sprogimo atsiradusios žaizdos arba kitokio pobūdžio kūno sužalojimai, kurie gali būti susiję su nusikaltimu;

10.17. perduoti informaciją Vaiko teisių apsaugos tarnybai ar policijai apie vaikų nepriežiūrą, smurtą prieš vaikus ir globojamus asmenis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

10.18. teikti statistikos ir kitus privalomuosius atskaitomybės duomenis Sveikatos apsaugos ministerijai ir kitoms sveikatos priežiūros įstaigoms bei teisėsaugos institucijoms;

10.19. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialistų praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS KOMPETENCIJA

11. Darbo medicinos gydytojo profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs darbo medicinos gydytojo profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją, atsižvelgdamas į nuolatinę mokslo ir praktikos pažangą.

12. Darbo medicinos gydytojas turi žinoti:

12.1. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

12.2. asmens duomenų apsaugos principus;

12.3. medicinos statistikos pagrindus;

12.4. sveikatos draudimo pagrindus;

12.5. sveikatos teisės pagrindus;

12.6. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus, mokėti jomis naudotis.

13. Darbo medicinos gydytojas turi išmanyti:

13.1. saugos darbe reikalavimus;

13.2. bendruosius asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus;

- 13.3. medicinos etikos ir deontologijos pagrindus;
- 13.4. įrodymais pagrįstos medicinos principus;
- 13.5. žmogaus organizmo anatominius ir fiziologinius ypatumus priklausomai nuo amžiaus;
- 13.6. žmogaus psichologijos ypatumus, dažniausius psichikos sutrikimus, sveiko ir sergančio žmogaus bei jo artimųjų psichologiją, taip pat socialinių veiksnių įtaką;
- 13.7. profesinių ir su darbu susijusių ligų epidemiologiją, etiologiją, patogenezę, diagnostiką ir gydymą bei jų profilaktikos principus;
- 13.8. profesinės sveikatos ir darbo medicinos principus;
- 13.9. profesinės rizikos vertinimo ir valdymo pagrindus;
- 13.10. profesinės rizikos veiksnius ir jų poveikį darbuotojų sveikatai;
- 13.11. darbo fiziologiją ir ergonomiką;
- 13.12. profesinę toksikologiją;
- 13.13. vaistinių preparatų klinikinę farmakologiją;
- 13.14. imunoprofilaktikos principus;
- 13.15. sveikos gyvensenos principus ir sveikatos mokymo metodikas.
14. Darbo medicinos gydytojas turi gebėti (išskyrus išimtį, nustatytą Lietuvos medicinos normos 15 punktu):
 - 14.1. konsultuoti pacientus dėl:
 - 14.1.1. ūminių ir lėtinių profesinių ir su darbu susijusių ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos;
 - 14.1.2. galimybės dirbti veikiant profesinės rizikos veiksniams, atsižvelgiant į sveikatos būklę;
 - 14.1.3. mitybos ir fizinio aktyvumo;
 - 14.1.4. priklausomybių prevencijos;
 - 14.1.5. racionalaus vaistų vartojimo, suderinamumo ir pacientų atsakomybės, laikantis rekomenduojamo gydymo plano;
 - 14.2. atlikti bendrą paciento ištyrimą;
 - 14.3. atlikti specialų paciento ištyrimą:
 - 14.3.1. kvėpavimo funkcijos ištyrimą ir interpretuoti jo rezultatus;
 - 14.3.2. judamojo ir atramos aparato struktūros ir funkcijos ištyrimą;
 - 14.3.3. klinikinį neurologinį ištyrimą ir interpretuoti jo rezultatus;
 - 14.4. sudaryti darbuotojų skiepų planą, vertinti skiepavimo indikacijas ir kontraindikacijas;
 - 14.5. pagal klinikinius duomenis įtarti asmens neblaivumą ir psichoaktyviųjų medžiagų sukeltą apsvaigimą;
 - 14.6. atlikti asmens sveikatos profilaktinį tikrinimą tokį tikrinimą reguliuojančių teisės aktų nustatyta tvarka;
 - 14.7. stebėti darbuotojų sveikatos būklę, atsižvelgiant į darbo procesą;
 - 14.8. konsultuoti darbdavius nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų prevencijos, darbo vietos pritaikymo darbuotojams klausimais;
 - 14.9. įvertinti profesinės ligos priežasčių tyrimo aktą ir užpildyti profesinės ligos patvirtinimo aktą;
 - 14.10. paskirti tyrimus, reikalingus darbo medicinos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti, bei vertinti jų rezultatus:
 - 14.10.1. bendrą šlapimo tyrimą ir albumino ar kreatinino santykį šlapime;
 - 14.10.2. bendrą kraujo tyrimą;
 - 14.10.3. biocheminius kraujo tyrimus (lipidų apykaitos tyrimą (lipidogramą), kalio, natrio, kreatinino, alanininės aminotransferazės, asparagininės aminotransferazės, šarminės fosfatazės, bilirubino, gliukozės, šlapimo rūgšties);
 - 14.10.4. sunkiųjų metalų, toksinių medžiagų biologinėse terpėse tyrimus bei infekcinių ligų sukėlėjų nustatymo tyrimus;
 - 14.10.5. uždegimo rodiklius (C reaktyvinį baltymą, eritrocitų nusėdimo greitį (ENG));
 - 14.10.6. tyrimą dėl virusinio hepatito B;

- 14.10.7. tyrimą dėl virusinio hepatito C;
- 14.10.8. elektrokardiografiją;
- 14.10.9. spirometriją maksimalaus iškvėpimo srovės greičiui (PEF), forsuoto tūrio per pirmą sekundę (FEV1) ir forsuotos gyvybinės plaučių talpos (FVC) reikšmėms įvertinti;
- 14.10.10. pulsoksimetriją;
- 14.10.11. audiogramą;
- 14.10.12. elektroneuromiografiją;
- 14.10.13. elektroencefalografiją;
- 14.11. atlikti procedūras, būtinas darbo medicinos gydytojo kompetencijai priskiriamoms ligoms, būklėms ir sveikatos sutrikimams diagnozuoti ir gydyti:
 - 14.11.1. dirbančių asmenų imunoprofilaktiką;
 - 14.11.2. pašalinti neįstrigusius svetimkūnius iš akių, ausų, nosies;
 - 14.11.3. pašalinti įsisiurbusių erkę;
 - 14.11.4. sutvarkyti nekomplikuotas žaizdas ir tęsti jų gydymą;
 - 14.11.5. sutvarstyti įvairias kūno vietas.
15. Darbo medicinos gydytojai, baigę Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rezidentūros programą 2012–2022 m., Lietuvos medicinos normos 14.3.3 papunktyje nurodytą tyrimą gali atlikti tik baigę Vilniaus universiteto ar Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bendrai nustatytos trukmės ir turinio atitinkamas kompetencijas suteikiantį tobulinimosi kursą arba atlikę atitinkamą stažuotę Vilniaus universiteto ar Lietuvos sveikatos mokslų universiteto pripažįstamoje klinikoje arba rezidentūros bazėje, ar kitos užsienio valstybės universitete, rengiančiame ir tobulinančiame atitinkamus specialistus.
16. Darbo medicinos gydytojas turi įtarti, nustatyti ir patvirtinti šių sveikatos sutrikimų, būklių ir ligų profesinę kilmę:
 - 16.1. kataraktų, sukeltų cheminių medžiagų bei šiluminės spinduliuotės;
 - 16.2. gingivitų ir stomatitų, sukeltų sunkiųjų metalų, fosforo;
 - 16.3. dantų emalio pažeidimo, sukeltų stiprių neorganinių rūgščių;
 - 16.4. nosies pertvaros opų, sukeltų chromo ir kitų dirginančių junginių;
 - 16.5. gerklų edemos ir gerklų spazmo, sukeltų dirginančių cheminių medžiagų;
 - 16.6. balso stygų pažeidimo, atsiradusio dėl ilgalaikio balso stygų įtempimo;
 - 16.7. lėtinio laringito bei cheminio ezofagito, sukeltų cheminių medžiagų;
 - 16.8. klausos susilpnėjimo arba kurtumo (garsinė trauma, prikurtimas dėl triukšmo), sukeltų triukšmo;
 - 16.9. ototoksinio prikurtimo, sukeltų cheminių junginių;
 - 16.10. ligų, sukeltų padidėjusio ar sumažėjusio atmosferos bei vandens slėgio poveikio:
 - 16.10.1. ausies barotraumos, vidurinės ausies uždegimo dėl oro slėgio poveikio (aerootitą);
 - 16.10.2. prienosinio ančio barotraumos, nardymo barotraumos, hipobaropatijos, kitų dekompresijos ir barotraumos poveikių (kesoninę ligą, dekompresiją (ir barotraumą) dėl panirimo į vandenį ir išnirimo iš vandens, disbarinę oro emboliją, azotinę narkozę);
 - 16.10.3. aukštikalnių ligos, anoksijos dėl didelio aukščio;
 - 16.10.4. osteonekrozės sergant dekompresine liga;
 - 16.10.5. didelio slėgio skysčių poveikio (trauminės srovės injekcijos (pramoninės));
 - 16.11. bronchito (ūminio) ir pneumonito, sukeltų įkvėptų cheminių medžiagų, dujų, dūmų ir garų bei tomamilčių dulkių;
 - 16.12. plaučių edemos (ūminės), sukeltos įkvėptų cheminių medžiagų, dujų, dūmų ir garų;
 - 16.13. reaktyvinės kvėpavimo takų disfunkcijos sindromo, metalo garų karštinės, „puodžių astmos“, sukeltų įkvėptų cheminių medžiagų, dujų, dūmų ir garų;
 - 16.14. radiodermatitų;
 - 16.15. leukodermos (odos baltmės), chloraknės, sukeltų cheminių medžiagų;
 - 16.16. infekcinių ligų:
 - 16.16.1. bakterinių zoonozų;
 - 16.16.2. tularaemijos;

- 16.16.3. raudonligės (erysipeloido);
- 16.16.4. leptospirozės;
- 16.16.5. bruceliozės;
- 16.16.6. stabligės;
- 16.16.7. psitakozės;
- 16.16.8. Q karštinės;
- 16.16.9. amebiazės;
- 16.16.10. tuberkuliozės;
- 16.16.11. virusinių hepatitų;
- 16.16.12. tymų;
- 16.16.13. maliarijos;
- 16.16.14. Laimo ligos;
- 16.16.15. erkinio encefalito;
- 16.16.16. COVID-19;
- 16.16.17. kitų infekcinių ligų, sukeltų darbų, kuriuos dirbant patvirtinta infekcijos rizika;
- 16.17. delno fascijos fibromatozės (Diupitreno (Dupuytren)), sukeltos vibracijos, pertempimo;
- 16.18. ligų, sukeltų sausgyslių makščių pertempimo:
 - 16.18.1. kalkėjančio tendinito, „spragsinčio“ piršto, stipininio ylinio tenosinovito (de Kerveno (de Quervain)), kito sinovito ar tenosinovito;
 - 16.18.2. spontaninio tiesiamųjų raumenų sausgyslių plyšimo, spontaninio lenkiamųjų raumenų ir kitų sausgyslių plyšimo, ganglijos;
- 16.19. meniskų pažeidimų dėl darbo klūpant, atsitūpus;
- 16.20. plaštakos ir riešo kaulų ir sąnarių ligų dėl mechaninės vibracijos: plaštakos kaulų cistų, riešinio nykščio sąnario, alkūnės, riešo, žasto artrozės, dilbio, plaštakos, Kinbeko (Kienbock) ligos (suaugusiųjų riešo mėnulinio kauliuko osteochondrozės);
- 16.21. skeleto pažeidimų dėl cheminių medžiagų poveikio: osteoporozės, akroosteolizės, fluorozės;
- 16.22. kojos mononeuropatijų: sėdmens nervo pažeidimo, parestezinės meralgijos, lateralinio šlaunies odos nervo sindromo, šlaunies nervo pažeidimo, lateralinio pakinklio nervo pažeidimo, šėvinio nervo paralyžiaus, medialinio pakinklinio nervo pažeidimo, čiurnos tunelinio sindromo, pado nervo pažeidimo, kojos kauzalgijos (kompleksinio regioninio skausmo sindromo II tipo), kitų kojų mononeuropatijų, Mortono (Morton) metatarsalgijos, kojos tarppirštinės neuromos;
- 16.23. slankstelio lūžio dėl nuovargio (slankstelio lūžio dėl įtampų);
- 16.24. polineuropatijų, sukeltų vibracijos, cheminių neurotoksinių medžiagų;
- 16.25. toksinės encefalopatijos, sukeltos neurotoksinių cheminių medžiagų;
- 16.26. ūmaus CNS pažeidimo (apsvaigimo), sukeltos cheminių medžiagų poveikio;
- 16.27. antrinio parkinsonizmo dėl aplinkos veiksnių bei miopatijos, sukeltos toksinių medžiagų;
- 16.28. kraujo ligų, hipolastinių ir hiperplastinių būklių, sukeltų cheminių medžiagų:
 - 16.28.1. toksinės hemolizinės anemijos, sukeltos cheminių medžiagų;
 - 16.28.2. aplazinės anemijos, sukeltos cheminių medžiagų;
 - 16.28.3. methemoglobinemijos, karboksihemoglobinemijos;
 - 16.28.4. leukemijos, sukeltos cheminių medžiagų;
- 16.29. toksinių medžiagų sukeltos nefropatijos, inkstų tubulinės kanalėlių nekrozės, ūmaus ūminio inkstų nepakankamumo;
- 16.30. toksinių medžiagų sukeltos išeminės širdies ligos ir aritmijų;
- 16.31. Reino (Raynaud) sindromo, sukeltos vibracijos, cheminių junginių;
- 16.32. sklerodermos, sukeltos cheminių junginių;
- 16.33. toksinio gastroenterito ir kolito;
- 16.34. toksinių medžiagų sukeltos kepenų ligos su kepenų nekroze, hepatitu, kepenų fibroze ir ciroze, portine hipertenzija ir kitu kepenų sutrikimu;

- 16.35. piktybinių navikų, sukeltų cheminių medžiagų:
 - 16.35.1. inkstų piktybinių navikų, sukeltų cheminių medžiagų;
 - 16.35.2. kepenų angiosarkomos, hepatoceliulinės karcinomos, hepatomos, sukeltos cheminių junginių;
 - 16.35.3. nosies ertmės piktybinių navikų, nosiaryklės, prienosinių ančių piktybinių navikų, sukeltų cheminių medžiagų ir dulkių;
 - 16.35.4. gerklų, trachėjos piktybinių navikų, sukeltų asbesto ir stiprių neorganinių rūgščių;
 - 16.35.5. broncho ir plaučio piktybinių navikų, sukeltų kancerogeninių medžiagų ir dulkių;
 - 16.35.6. krūtinplėvės, pilvaplvėvės, širdiplėvės mezoteliomos, sukeltos asbesto;
 - 16.35.7. šlapimo pūslės piktybinių navikų, sukeltų cheminių medžiagų junginių.
17. Darbo medicinos gydytojas turi įtarti, diferencijuoti, diagnozuoti ir gydyti šiuos profesinės kilmės sveikatos sutrikimus, būkles ir ligas (išskyrus išimtį, nustatytą Lietuvos medicinos normos 18 punktu):
 - 17.1. konjunktyvitus, keratitus, keratokonjunktyvitus, ragenos pažeidimus, akies ir jos priedinių organų nudegimus, sukeltus cheminių dirginančių alergizuojančių junginių;
 - 17.2. ūminį neinfekcinį išorinį otitą (spindulinį, cheminį, kontaktinį, egzeminį);
 - 17.3. alerginį rinitą, sukeltą alergizuojančių cheminių junginių ir dulkių;
 - 17.4. viršutinių kvėpavimo takų uždegimą, sukeltą įkvėptų cheminių medžiagų, dujų, dūmų ir garų bei tomamilių dulkių;
 - 17.5. lėtinės kvėpavimo takų būklės (emfizemą, obliteruojantį bronchiolitą (lėtinį, poūmį), plaučių fibrozę, sukeltas įkvėptų cheminių medžiagų, dujų, dūmų ir garų;
 - 17.6. lėtinę obstrukcinę plaučių ligą, sukeltą dūmų ir dirginančių medžiagų darbo aplinkoje;
 - 17.7. silikozę, asbestozę, pneumokoniozes, sukeltas silikatų turinčių dulkių, angliakasių pneumokoniozę (antrakozę, angliakasio plaučius), kitas pneumokoniozes: beriliozę, grafitinę plaučių fibrozę, siderozę, stanozę, kitų neorganinių dulkių sukeltą pneumokoniozę, pneumokoniozę su tuberkulioze;
 - 17.8. aliuminozę, boksitinę plaučių fibrozę;
 - 17.9. fibrozines pleuros ligas, sukeltas asbesto;
 - 17.10. egzogeninį alerginį alveolitą;
 - 17.11. bisinozę ir kitas plaučių ligas, sukeltas medvilnės, linų, kanapių, džiuoto, sizalio ir cukranendrių dulkių ir plaušelių;
 - 17.12. kvėpavimo takų ligas, sukeltas specifinių organinių dulkių;
 - 17.13. alerginę astmą, sukeltą jautrinančių medžiagų ir dulkių, bei astmą, sukeltą dirginančio poveikio cheminių medžiagų ir dulkių;
 - 17.14. alerginį kontaktinį dermatitą (alerginę kontaktinę egzemą), sukeltą metalų ir kitų medžiagų;
 - 17.15. paprastą (uždegiminį) kontaktinį dermatitą (paprastą (uždegiminę) kontaktinę egzemą), sukeltą ant odos patekusių detergentų, tirpiklių ir kitų cheminių medžiagų, bei augalų sukeltą paprastą kontaktinį dermatitą;
 - 17.16. dilgėlinę (alerginę, šalčio ir šilumos sukeltą, vibracinę, kontaktinę, cholinerginę);
 - 17.17. minkštųjų audinių ligas, sukeltas krūvio, perkrovimo ir spaudimo:
 - 17.17.1. lėtinį krepituojantį plaštakos ir riešo sinovitą;
 - 17.17.2. plaštakos, alkūnės, peties, kelio, trochanterinį, klubo, sėdimosios gumburo bursitus;
 - 17.17.3. kalkėjantį peties tendinitą;
 - 17.18. ligas, sukeltas raumenų ir sausgyslių pertempimo jų prisitvirtinimo vietose:
 - 17.18.1. medialinį ir lateralinį epikondilitus;
 - 17.18.2. sąauiginį (adhezinį) peties sąnario kapsulitą, „iššaldytą“ petį, peties sąnario periartritą, „sukamojo varžčio“ sindromą, „sukamosios manžetės“ ar antdyglinio raumens sausgyslės plyšimą, antdyglinį sindromą, dvigalvio raumens tendinitą, peties ankštumo sindromą, kitus peties pažeidimus;
 - 17.19. kaklinės ir juosmeninės stuburo dalies diskų ligas, sukeltas ilgalaikio sunkių krovinių kėlimo ir nešimo bei ilgalaikės vertikalios viso kūno vibracijos;

17.19.1. juosmens ir kitų tarpslankstelių diskų ligas su radikulopatija, sėdimojo nervo neuralgiją dėl tarpslankstelinio disko ligos, strėnų gėlą (*lumbago*) su sėdimojo nervo neuralgija, apatinės nugaros dalies skausmą (juosmens skausmą, strėnų gėlą (*lumbago*) dėl tarpslankstelinio disko išnirimo su sėdimojo nervo neuralgija, juosmens ir kryžmens nervų šaknelių sutrikimus, juosmens ir kryžmens rezginio sutrikimus, arklio uodegos (*Cauda equina*) sindromą, neurogeninę šlapimo pūslę dėl arklio uodegos sindromo, šlapimo pūslės pakitimus dėl nugaros smegenų pažeidimo;

17.19.2. kaklo diskų ligas su cervikalgija, cervikalgiją, kaklo nervų šaknelių sutrikimus, kaklo ir žasto sindromą;

17.19.3. kaklo, juosmens ir kryžmens srities stuburo osteochondrozę, kaklo, juosmens ir kryžmens srities stuburo stenozę, nervų šaknelių ir rezginių suspaudimą sergant tarpslankstelinio disko sutrikimais, radikulopatiją (neuritą ar radikulitą) įvairiose stuburo srityse;

17.20. nervų parezę dėl suspaudimo:

17.20.1. petinio rezginio ligas (torakalinės angos sindromą), peties ir plaštakos sindromą;

17.20.2. rankos mononeuropatijas: riešo kanalo tunelinį sindromą, kitus vidurinio nervo pažeidimus, alkūninio nervo pažeidimą, Gujono tunelinį sindromą, stipininio nervo pažeidimą, rankos kauzalgiją (kompleksinį sritinį II tipo skausmo sindromą), kitas rankos mononeuropatijas, rankos tarppirštinę neuromą.

18. Darbo medicinos gydytojai, baigę Lietuvos sveikatos mokslų universiteto rezidentūros programą 2012–2022 m., gali įtarti ir patvirtinti Lietuvos medicinos normos 17.1, 17.2, 17.19 ir 17.20 papunkčiuose nurodytų sveikatos sutrikimų, būklių ir ligų profesinę kilmę, baigę Vilniaus universiteto rezidentūros programą iki 2022 m., gali įtarti ir patvirtinti Lietuvos medicinos normos 17.1, 17.2 papunkčiuose nurodytų sveikatos sutrikimų, būklių ir ligų profesinę kilmę, o gydyti jas gali tik baigę Vilniaus universiteto ar Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bendrai nustatytos trukmės ir turinio atitinkamas kompetencijas suteikiantį tobulinimosi kursą arba atlikę atitinkamą stažuotę Vilniaus universiteto ar Lietuvos sveikatos mokslų universiteto pripažįstamoje klinikoje arba rezidentūros bazėje, ar kitos užsienio valstybės universitete, rengiančiame ir tobulinančiame atitinkamus specialistus.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-1046](#), 2023-10-02, paskelbta TAR 2023-10-02, i. k. 2023-19246

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2007 m. birželio 20 d. įsakymo Nr. V-516 „Dėl Lietuvos medicinos normos MN 73:2007 „Darbo medicinos gydytojas. Teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė“ patvirtinimo“ pakeitimo